

**Diagnoza sytuacji opiekuńczo-wychowawczej
w Zespole Szkół Technicznych w Kolbuszowej
w roku szkolnym 2024/2025**

**Diagnoza przygotowana w związku z
zaleceniami kuratorium – marzec 2025**

Analiza jakościowa i ilościowa pozyskanych informacji w trakcie analizy

1. Socjodemograficzna charakterystyka uczniów i ich rodzin:

Liczba uczniów w Zespole Szkół Technicznych w roku szkolnym 2024/2025 ogółem wynosi 662, w tym 552 to uczniowie Techników, a 110 to uczniowie Branżowej Szkoły I Stopnia.

99 uczniów naszej szkoły posiada opinie z poradni psychologiczno-pedagogicznej; największy procent wśród nich stanowią uczniowie mający specyficzne trudności w uczeniu się: dysleksję, dysgrafię bądź dysortografię, niewielki odsetek opinii dotyczy obniżonych możliwości intelektualnych bądź trudności emocjonalnych, z powodu występujących deficytów uczniowie ci objęci są pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

11 uczniów posiada orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego (6 z technikum, 5 ze szkoły branżowej), które zostały wydane na czas nauki w szkole ponadpodstawowej, dla tych uczniów zostały opracowane indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne i uczniowie ci uczęszczają na zajęcia rewalidacyjne.

Do opracowania diagnozy środowiska szkolnego wykorzystano wyniki przeprowadzonych badań, były to:

- ankieta skierowana do uczniów klas I-V technikum i I-III szkoły branżowej, nauczycieli i rodziców na temat sytuacji opiekuńczo- wychowawczej w szkole, mająca na celu m.in. zbadanie poczucia bezpieczeństwa młodzieży w szkole, przejawów przemocy, cyberprzemocy, aktów wandalizmu, problemów z frekwencją oraz używania telefonu komórkowego w szkole bez zezwolenia.
- wnioski ze sprawozdań poszczególnych podmiotów, zespołów nauczycielskich,
- wnioski z nadzoru pedagogicznego,
- rozmowy indywidualne, wywiady - z rodzicami, uczniami i nauczycielami,
- analiza osiągnięć szkolnych,
- wnioski z realizacji Programu wychowawczo-profilaktycznego
- wnioski z diagnoz (badanie sytuacji życiowej uczniów i rodziców klas I, wnioski z matur próbnych i egzaminów zawodowych, testy oz, badanie profilu inteligencji wg H. Gardnera w kl. I),
- dokumentacja wychowawców klas (dziennik elektroniczny, inna dokumentacja),
- dokumentacja pedagoga i psychologa szkolnego,
- analiza dokumentacji szkolnej dotyczącej interwencji wychowawczych,
- wnioski z obserwacji (zachowania w czasie lekcji, przerw i wyjść poza szkołę),
- uwagi dotyczące zachowania uczniów zapisane w e-dzienniku,

- analiza frekwencji uczniów na zajęciach szkolnych,
- analiza frekwencji rodziców w czasie wywiadówek,
- indywidualne rozmowy z wychowawcami na temat sytuacji rodzinnej, materialnej, zdrowotnej i osobistej uczniów,
- realizowane w szkole formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Cel diagnozy:

Celem diagnozy jest ocena czynników ryzyka i czynników chroniących zachowań problemowych-ryzykownych uczniów naszej szkoły, a także dynamiki ich rozwoju w ciągu ostatniego roku szkolnego, ze szczególnym uwzględnieniem kondycji psychicznej i zdrowotnej. Przedmiotem badań były cztery grupy zachowań problemowych/ryzykownych uczniów:

- 1) przemoc i zachowania agresywne, w tym cyberprzemoc,
- 2) korzystanie z telefonów komórkowych bez zezwolenia na terenie szkoły,
- 3) używanie substancji psychoaktywnych,
- 4) problemy szkolne oraz psychospołeczne czynniki chroniące i czynniki ryzyka uwzględniające: wpływy rówieśnicze, rodzinne, szkolne, środowiskowe i cechy indywidualne.

Podsumowanie:

Zdecydowana większość uczniów naszej szkoły wychowuje się w pełnych rodzinach. Na tle całej społeczności uczniowskiej niewielki procent stanowią uczniowie wychowywani przez samotnych rodziców, pochodzący z rodzin wielodzietnych czy też pozostający w pieczy zastępczej bądź pod nadzorem kuratorów sądowych. Inne zdiagnozowane problemy w rodzinach uczniów to: niepełnosprawność uczniów bądź członków ich rodzin, choroby przewlekłe uczniów bądź rodziców, wyjazdy zarobkowe rodziców za granicę, rozwody rodziców, przejawy przemocy wobec najbliższych członków rodziny, problemy emocjonalne uczniów. Wszystkie wymienione problemy w stosunku do całej grupy uczniów występują sporadycznie. Ponadto zaobserwowano niestosowne zachowanie się uczniów w relacjach z innymi osobami, nieprzestrzeganie zasad pobytu ucznia w szkole, przejawy agresji słownej również za pośrednictwem Internetu, używanie telefonów komórkowych podczas zajęć lekcyjnych, lekceważenie obowiązków szkolnych, absencję na lekcjach, palenie e-papierosów, w niewielkim stopniu zażywanie substancji psychoaktywnych i zachowania autodestrukcyjne. Na bieżąco podejmowane są działania przeciwdziałające występującym problemom. Uczniom i ich rodzinom udzielane jest potrzebne wsparcie bezpośrednio przez dyrekcję, pedagogów szkolnych i nauczycieli, jak również we współpracy z odpowiednimi instytucjami: PCPR w Kolbuszowej, Sądem Rodinnym, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Policją, SANEPID-em, MOPS-em.

Wnioski z analizy danych:

Mając na uwadze przytoczone powyżej dane, a także analizę dokumentacji, rozmów itp. można wyodrębnić główne czynniki ryzyka i czynniki chroniące dotyczące naszego środowiska szkolnego.

Czynniki ryzyka:

- występowanie przemocy słownej (wyzwiska, przekleństwa)
- występowanie przemocy fizycznej (sporadyczne)
- występowanie przemocy psychicznej (nękanie, wykluczenie, hejt), szczególnie w szkole branżowej i klasach pierwszych technikum
- posiadanie, używanie papierosów elektronicznych przez uczniów (na terenie szkoły i podczas wyjazdów),
- sporadyczne niszczenie mienia i sprzętu szkolnego, także mienia innych uczniów
- spóźnienia na lekcje, opuszczanie szkoły bez zezwolenia, niska frekwencja, ucieczki z pojedynczych lekcji
- aroganckie zachowania wobec nauczycieli, niewłaściwe zachowania podczas lekcji
- brak wystarczającej motywacji do nauki i wywiązywania się ze szkolnych obowiązków (unikanie zapowiadanych sprawdzianów i kartkówek, nieprzygotowanie do lekcji, brak systematyczności w pracy, niewielkie ambicje wśród uczniów),
- istnienie rodzin niepełnych, rozbitych, dysfunkcyjnych,
- grupa rodziców rzadko rozmawia z dziećmi i nie posiada wiedzy o tym, czy dziecko radzi sobie z problemami, jak czuje się w klasie i szkole, czego się obawia, czy uzyskuje w szkole wystarczającą pomoc i wsparcie, część uczniów nie rozmawia z rodzicami o swoich sprawach, trudnościach,
- konflikty pomiędzy uczniami,
- brak reakcji uczniów na niewłaściwe zachowania ich rówieśników, np. na dewastacje, dokuczanie innym,
- korzystanie w szkole z telefonów komórkowych mimo wprowadzonego zakazu.

Czynniki chroniące :

- życzliwa i przyjazna atmosfera w szkole i zespołach klasowym
- poczucie bezpieczeństwa wśród zdecydowanej większości uczniów,
- akceptacja i wsparcie ze strony kadry nauczycielskiej,
- zgłaszanie przez uczniów i rodziców do wychowawców / specjalistów problemów i trudnych sytuacji,
- stosowanie się większości uczniów do szkolnych norm i zasad,
- zwiększenie motywacji do nauki i poprawy ocen w celu uzyskania promocji do następnej klasy

- angażowanie się uczniów w działania na rzecz szkoły (akcje charytatywne, wolontariat, akademie, zawody sportowe),
- dobra integracja w większości klas i właściwe relacje między uczniami
- wysokie wyniki egzaminów zawodowych,
- różnorodne zainteresowania, umiejętności i zdolności uczniów (muzyczne - śpiew, gra na instrumentach, taneczne, sportowe, recytatorskie, informatyczne, logistyczne, językowe itp.),
- indywidualne podejście do ucznia, udzielanie pomocy i wsparcia uczniom i rodzicom,
- współpraca nauczycieli z instytucjami zewnętrznymi,
- zajęcia organizowane w szkole przyczyniają się do promocji szkoły w środowisku lokalnym
- zaangażowanie społeczne oraz reprezentowanie szkoły (np. udział w konkursach, akademiach, akcjach charytatywnych, imprezach)

Wnioski i rekomendacje:

1. Na bieżąco przypominać uczniom, że mogą zwracać się z problemami i liczyć na pomoc i wsparcie ze strony nauczycieli, wychowawców i specjalistów.
2. Uczulać rodziców na konieczność częstszych rozmów z dziećmi o ich sytuacji szkolnej, osobistej, zdrowotnej.
3. Nadal należy realizować program wychowawczo- profilaktyczny na godzinach wychowawczych, w pracy specjalistów oraz wszystkich nauczycieli.
4. Prowadzić pedagogizację rodziców z zakresu profilaktyki uzależnień, prowadzenia zdrowego trybu życia (fizycznego i psychicznego), problemów związanych z wiekiem dorastania.
5. Uświadamiać uczniów na temat wzajemnego szacunku, utrzymywania pozytywnych relacji z innymi ludźmi, polubownego rozwiązania konfliktów zgodnie z zasadami współżycia społecznego.
6. W pracy wychowawczej położyć szczególny nacisk na motywowanie uczniów do nauki oraz rozwijania swoich pasji, zainteresowań, np. poprzez udział w konkursach, olimpiadach, wolontariacie.
7. Na bieżąco dbać o integrację zespołów klasowych, udzielać pomocy i wsparcia uczniom wycofującym się z kontaktów lub izolowanym przez rówieśników.
8. Szybko reagować na pojawiające się konflikty, rozwijać w uczniach postawy wzajemnej akceptacji i tolerancji.
9. Zwracać uwagę na zasady właściwego zachowania, na kulturę osobistą, właściwe słownictwo, szacunek dla innych – rówieśników i osób dorosłych.
13. Korygować niewłaściwe zachowania, przeciwdziałać agresji słownej, fizycznej.

14. Konsekwentnie egzekwować ustalone w szkole normy i zasady, w tym związane z używaniem telefonów komórkowych.
15. Wspierać uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz ich rodziców, a jednocześnie w większym stopniu angażować rodziców do współpracy w zakresie pomocy ich dzieciom.
16. Utrzymywać bieżące kontakty z rodzicami/opiekunami uczniów przeżywających poważne problemy (rodzinne, emocjonalne, szkolne), udzielać wsparcia, proponować lub organizować różnorodne formy pomocy dostosowane do potrzeb ucznia.
17. Systematycznie monitorować frekwencję uczniów, konsekwentnie podejmować działania dyscyplinujące w stosunku do uczniów opuszczających zajęcia szkolne bez usprawiedliwienia.
18. Na bieżąco przypominać uczniom o zasadach odpowiedzialnego korzystania z Internetu, mediów społecznościowych, kłaść nacisk na zapobieganie cyberprzemocy.
19. Zaktualizować statut szkoły branżowej i technikum odnośnie używania telefonów komórkowych zgodnie z prawem oświatowym.

Opracowały: Marta Pośluszny, Paulina Paśko-Jadach, Urszula Kołodziej - Czuyt